

76ste vergadering

Donderdag 29 april 1999

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 140 leden, te weten:

Van den Akker, Albayrak, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Atsma, Augusteijn-Esser, Bakker, Balemans, Balkenende, Barth, Van Beek, Belinfante, Van den Berg, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Van Blerck-Woerdman, Blok, De Boer, Van Bommel, Bos, Brood, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Van Dijke, Dijksma, Dijkstal, Dittrich, Van den Doel, Van Dok-van Weele, Duijkers, Essers, Eurlings, Feenstra, Geluk, Van Gent, Van Gijzel, Giskes, Gortzak, De Haan, Halsema, Hamer, Harrewijn, Van Heemst, Hermann, Herrebrugh, Hillen, Van der Hoek, Van der Hoeven, Hofstra, De Hoop Scheffer, Kalsbeek-Jasperse, Kant, Karimi, Klein Molekamp, Van der Knaap, Koenders, Kortram, Kuijper, Lambrechts, Leers, Luchtenveld, Marijnissen, E. Meijer, Th.A.M. Meijer, Melkert, Middel, Van Middelkoop, Mosterd, Nicolai, Niederer, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oplaat, Örgü, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Patijn, Poppe, Rabbae, Ravestein, Rehwinkel, Reitsma, Remak, Van 't Riet, Rietkerk, Rijpstra, Rosenmöller, Ross-van Dorp, Rouvoet, Santi, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schoenmakers, Schreijer-Pierik, Schutte, Smits, Spoelman, Van der Staaij, Van der Steenhoven, Stellingwerf, Stroeken, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Timmermans, Udo, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Vendrik, Verbugt, Verburg, Verhagen, Visser-van Doorn, Van der Vlies, Van Vliet, Voorhoeve, M.B. Vos, Voûte-Droste, De Vries, Waalkens, Wagenaar, Van Walsem, Weekers,

Weisglas, Van Wijmen, Wijn, De Wit, Witteveen-Hevinga, Van Zijl, Zijlstra en Van Zuijlen,

en de heren Van Aartsen, minister van Buitenlandse Zaken, Korthals, minister van Justitie, Hermans, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Zalm, minister van Financiën, Pronk, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Jorritsma-Lebbink, vice-minister-president, minister van Economische Zaken, de heren Cohen, staatssecretaris van Justitie, Van der Ploeg, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Hoogervorst, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en mevrouw Verstand, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Kamp, wegens familieomstandigheden;

Biesheuvel, wegens bezigheden elders, alleen voor de middag-vergadering.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 15 april 1999 over het **asielbeleid**.

De heer **De Wit** (SP): Mijnheer de

voorzitter! Ik beperk mij tot de kwestie van De Steffenberg. Gisteren stond in de krant dat de eigenaren van De Steffenberg geen asielzoekers maar wel Kosovaren onderdak willen geven. Het geweten is kennelijk gaan knagen. Deze nieuwe ontwikkeling neemt niet weg dat de oorspronkelijke vraag nog steeds politiek actueel is, namelijk of rijke mensen zelf mogen bepalen wie hun burens zijn, dus of zij met hun geld de democratische besluitvorming in een gemeente kunnen blokkeren. In Vught wist een aantal rijke inwoners door de aankoop van een pand te voorkomen dat het gebruikt werd voor de huisvesting van asielzoekers.

Tijdens het algemeen overleg is van verschillende kanten opgemerkt dat het om een incident gaat. In De Telegraaf van 17 april 1999 lees ik echter: "Villabewoners Roden kopen asielterrein". Om te voorkomen dat de gemeente Roden een asielzoekerscentrum naast hun villawijk vestigt, heeft ook in die plaats een aantal villabewoners gratis een stuk grond aangeboden ver weg van hun eigen wijk. De rijken zijn door de affaire van De Steffenberg op een idee gebracht.

Een dergelijke handelwijze mag geen vast scenario worden. Daarom is het van groot belang dat de gemeente over passende middelen beschikt om te voorkomen dat de democratische besluitvorming wordt doorkruist. Die mogelijkheden zijn er nu nauwelijks, omdat men vervalt in langdurige beroepsprocedures met evenzovele beroepsmogelijkheden. Het meest effectieve middel is wijziging van de Huisvestingswet. Het moet mogelijk worden om op grond van die wet huisvesting te vorderen voor asielzoekers als de situatie daartoe noodzaakt. Met het

De Wit

oog daarop dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat het voor een evenwichtige en rechtvaardige verdeling van woonruimte noodzakelijk kan zijn dat burgemeester en wethouders van een gemeente het gebruik van leegstaande gebouwen kunnen vorderen voor de huisvesting van asielzoekers;

constaterende, dat dit vorderingsrecht thans nog ontbreekt;

verzoekt de regering een wijziging van de Huisvestingswet op dit punt voor te bereiden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid De Wit. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 46 (26200-VI).

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter! Op basis van de artikelen 49 en 60a van de Huisvestingswet kan voor statushouders woonruimte worden gevorderd. Het is simpel dit uit te breiden tot asielzoekers.

Staatssecretaris **Cohen**: Voorzitter! De heer De Wit is zeer consistent, want wat hij naar voren brengt, ligt in het verlengde van hetgeen hij in het algemeen overleg heeft gezegd. Ook ik zal consistent zijn en herhalen wat ik in het overleg heb gezegd. Ik heb geen behoefte aan een dergelijke uitbreiding. De argumentatie daarvoor is dat ik er nog steeds van overtuigd ben dat er sprake is van een incident. Dat wordt niet anders als dit nog eens gebeurt, want ook dan blijft het een incident. Voor de vestiging van asielzoekerscentra is draagvlak in de gemeente nodig. Toepassing van het vorderingsrecht kan daarmee in strijd komen. Om die reden ontraad ik aanvaarding van de motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, vanmiddag over de motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 10.22 uur tot 10.40 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Werkloosheidswet, houdende invoeging van een experimenteerhoofdstuk teneinde een mogelijkheid te bieden om de effectiviteit en de doelmatigheid van onderdelen van het reïntegratie- en activeringsbeleid in de praktijk vast te stellen (Wet experimenten WW) (26394).**

(Zie vergadering van 28 april 1999.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Staatssecretaris **Hoogervorst**: Voorzitter! Ik dank allereerst de Kamer voor haar inbreng in eerste termijn en voor alle vriendelijke woorden die zijn uitgesproken over het wetsvoorstel zelf en over de snelheid waarmee wij hebben gehandeld. Die snelheid is natuurlijk alleen maar mogelijk geweest omdat ook de Kamer bereid is geweest om mee te werken. Ook daarvoor mijn dank.

Snelheid was nodig omdat het eerste wetsvoorstel dat wij terzake hadden gemaakt, averij had opgelopen als gevolg van niet malse kritiek van de Raad van State. Het oorspronkelijke wetsvoorstel bevatte ook een mogelijkheid om te anticiperen op wetswijzigingen. De Raad van State achtte dat anticiperartikel disproportioneel, waarschijnlijk weinig doeltreffend en niet voldoende afgewogen. Dat is de reden waarom wij deze mogelijkheid uit het wetsvoorstel hebben verwijderd en een afgeslankte vorm van het oorspronkelijke wetsvoorstel hebben ingediend. Dat kon wel de goedkeuring van de Raad van State wegdragen.

Mevrouw Schimmel en de heer Van Dijke hebben gevraagd wanneer ik met mijn definitieve oordeel over het oordeel van de Raad van State over het anticiperartikel wil komen.

Ik verwacht dat in het najaar te kunnen doen. Ik wil nu wel zeggen dat ik onder de indruk was van de argumentatie van de Raad van State. Daar wil ik het vooralsnog even bij laten.

Voorzitter! Ik kom nu toe aan de bespreking van het doel van het wetsvoorstel. Sinds 1987 is het bestand van de WW sterk gewijzigd. De langdurig werklozen vormen een steeds groter onderdeel van de WW-gerechtigden, mede dankzij de gunstige economische ontwikkeling van de afgelopen jaren. Tussen 1994 en 1997 is het WW-volume in uitkeringsjaren afgenomen van 332.000 naar 286.000. Dat is dus een zeer aanzienlijke afslanking. Maar het aandeel langdurig werklozen, dus mensen die langer dan één jaar werkloos zijn, is gestegen van 39% naar 55%, ondanks het gelukkige feit dat wij er wel in zijn geslaagd om het aantal langdurig werklozen absoluut te laten dalen. Dat relatief gezien een groter aantal mensen in de WW langdurig werkloos is, geeft aan dat het reïntegratie-instrumentarium in de WW niet goed is meegeëvalueerd met de ontwikkelingen in het bestand. De WW is in hoofdzaak gericht op de activering van WW-gerechtigden door een aantal verplichtingen op te leggen die zijn gericht op arbeidsinpassing. Dat lag indertijd voor de hand, uitgaande van de voorwaarden die worden gesteld aan het recht op WW. In de praktijk blijkt dat instrumentarium echter ontoereikend en is er behoefte aan nieuwe impulsen. Deze behoefte wordt ons ook kenbaar gemaakt door het veld. Dit wetsvoorstel schept de mogelijkheden om reïntegratiemaatregelen uit te proberen voordat zij een structurele wettelijke status verkrijgen.

Mevrouw Verburg heeft mij gevraagd waarom de maatregelen waarvoor dit wetsvoorstel mogelijkheden biedt, in eerste instantie de status van experiment hebben gekregen. Dat hebben wij gedaan omdat het kabinet behoefte heeft aan een beter inzicht in de effectiviteit en de doelmatigheid van de in te zetten instrumenten. Omdat het toch om onorthodoxe maatregelen gaat, hebben wij dan ook gelegenheid om te bekijken of het niet leidt tot de verdringing van groepen werkzoekenden met een gemiddeld genomen slechtere arbeidsmarktpositie, zoals bijstandsgerechtigden of arbeidsgehandicapten. Ik meen dat de